

Υπόθεση C-135/05

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας

«Παράβαση κράτους μέλους — Διαχείριση των αποβλήτων — Οδηγίες
75/442/ΕΟΚ, 91/689/ΕΟΚ και 1999/31/ΕΚ»

Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 26ης Απριλίου 2007 I - 3478

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Προσφυγή λόγω παραβάσεως — Απόδειξη της παραβάσεως — Η Επιτροπή φέρει το βάρος της αποδείξεως (Άρθρο 226 ΕΚ)*

2. *Κράτη μέλη — Υποχρεώσεις — Ανατεθείσα στην Επιτροπή αποστολή επιτηρήσεως — Καθήκον των κρατών μελών*
(Άρθρα 10 ΕΚ, 211 ΕΚ και 226 ΕΚ· οδηγία 75/442 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 91/156, 91/689 και 1999/31)
3. *Προσφυγή λόγω παραβάσεως — Εξέταση του βασιμίου από το Δικαστήριο — Κατάσταση που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη — Η κατάσταση κατά την εκπόνηση της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας*
(Άρθρο 226 ΕΚ)
4. *Περιβάλλον — Διάθεση των αποβλήτων — Οδηγία 75/442 — Άρθρο 4*
(Οδηγία 75/442 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156, άρθρο 4)

1. Στο πλαίσιο διαδικασίας παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη της φερόμενης παραβάσεως. Η ίδια οφείλει να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία εκείνα που είναι αναγκαία για τη διαπίστωση της παραβάσεως, χωρίς να μπορεί να στηρίζεται σε οποιοδήποτε τεκμήριο. Πάντως, οσάκις η Επιτροπή προσκομίζει επαρκή στοιχεία από τα οποία προκύπτουν ορισμένα πραγματικά περιστατικά εντός του εδάφους του καθού κράτους μέλους, ικανά να στοιχειοθετήσουν ότι οι αρχές κράτους μέλους άσκησαν κατ' επανάληψη και μετ' επιτάσεως πρακτική αντίθετη προς τις διατάξεις οδηγίας, εναπόκειται στο οικείο κράτος μέλος να αμφισβητήσει ουσιαστικώς και λεπτομερώς τα ούτως υποβαλλόμενα στοιχεία και τις εξ αυτών απορρέουσες συνέπειες.
2. Τα κράτη μέλη οφείλουν, δυνάμει του άρθρου 10 ΕΚ, να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της, η οποία συνίσταται, ιδίως, κατά το άρθρο 211 ΕΚ, στη μέριμνα εφαρμογής των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και των διατάξεων που θεσπίζουν δυνάμει αυτής τα κοινοτικά όργανα. Όταν πρόκειται για την εξακρίβωση της ορθής εφαρμογής στην πράξη των σκοποουσών στην εξασφάλιση της ουσιαστικής εφαρμογής της οδηγίας εθνικών διατάξεων, μεταξύ των οποίων καταλέγονται οι εκδοθείσες στον τομέα του περιβάλλοντος, η Επιτροπή, η οποία δεν διαθέτει ιδίαν εξουσία διενεργείας ελέγχων στον τομέα αυτό, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία που προσκομίζουν τυχόν καταγγέλλοντες, ιδιωτικοί ή δημόσιοι οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους καθώς και στο εμπλεκόμενο κράτος μέλος. Υπό παρόμοιες περιστάσεις, εναπόκειται στις εθνικές αρχές κατά προτεραιότητα να προβούν στις αναγκαίες επιτόπιες επαληθεύσεις, με

(βλ. σκέψεις 26, 30, 32)

πνεύμα αγαστής συνεργασίας, σύμφωνα με την υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να διευκολύνει τη γενική αποστολή της Επιτροπής.

(βλ. σκέψεις 27-28, 31)

3. Η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή είχε κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, οι δε επακόλουθες μεταβολές δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο, έστω και αν συνιστούν ορθή εφαρμογή του αποτελούντος αντικείμενο της προσφυγής λόγω παραβάσεως κανόνα του κοινοτικού δικαίου.

(βλ. σκέψη 36)

4. Μολονότι το άρθρο 4 της οδηγίας 75/442, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156, δεν προσδιορίζει το

συγκεκριμένο περιεχόμενο των μέτρων που οφείλουν να λαμβάνουν τα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η διάθεση ή η αξιοποίηση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η υγεία του ανθρώπου και χωρίς να χρησιμοποιούνται διαδικασίες ή μέθοδοι δυνάμενες να βλάψουν το περιβάλλον, γεγονός παραμένει ότι η ανωτέρω διάταξη δεσμεύει τα κράτη μέλη ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, αφήνοντάς τους παράλληλα ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση της ανάγκης λήψεως των μέτρων αυτών.

Άρα, κατ' αρχήν, δεν μπορεί από την ασυμφωνία μιας πραγματικής καταστάσεως προς τους οριζόμενους στο άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας στόχους να συναχεται άνευ ετέρου ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη κατ' ανάγκη τις επιβαλλόμενες από την ανωτέρω διάταξη υποχρεώσεις. Πάντως, η παράταση παρόμοιας πραγματικής καταστάσεως, ιδίως όταν συνεπάγεται σημαντική υποβάθμιση του περιβάλλοντος επί μακρά χρονική περίοδο χωρίς την παρέμβαση των αρμοδίων αρχών, ενδέχεται να σημαίνει ότι τα κράτη μέλη έχουν υπερβεί το περιθώριο εκτιμήσεως που τους παρέχει η συναφής διάταξη.

(βλ. σκέψη 37)